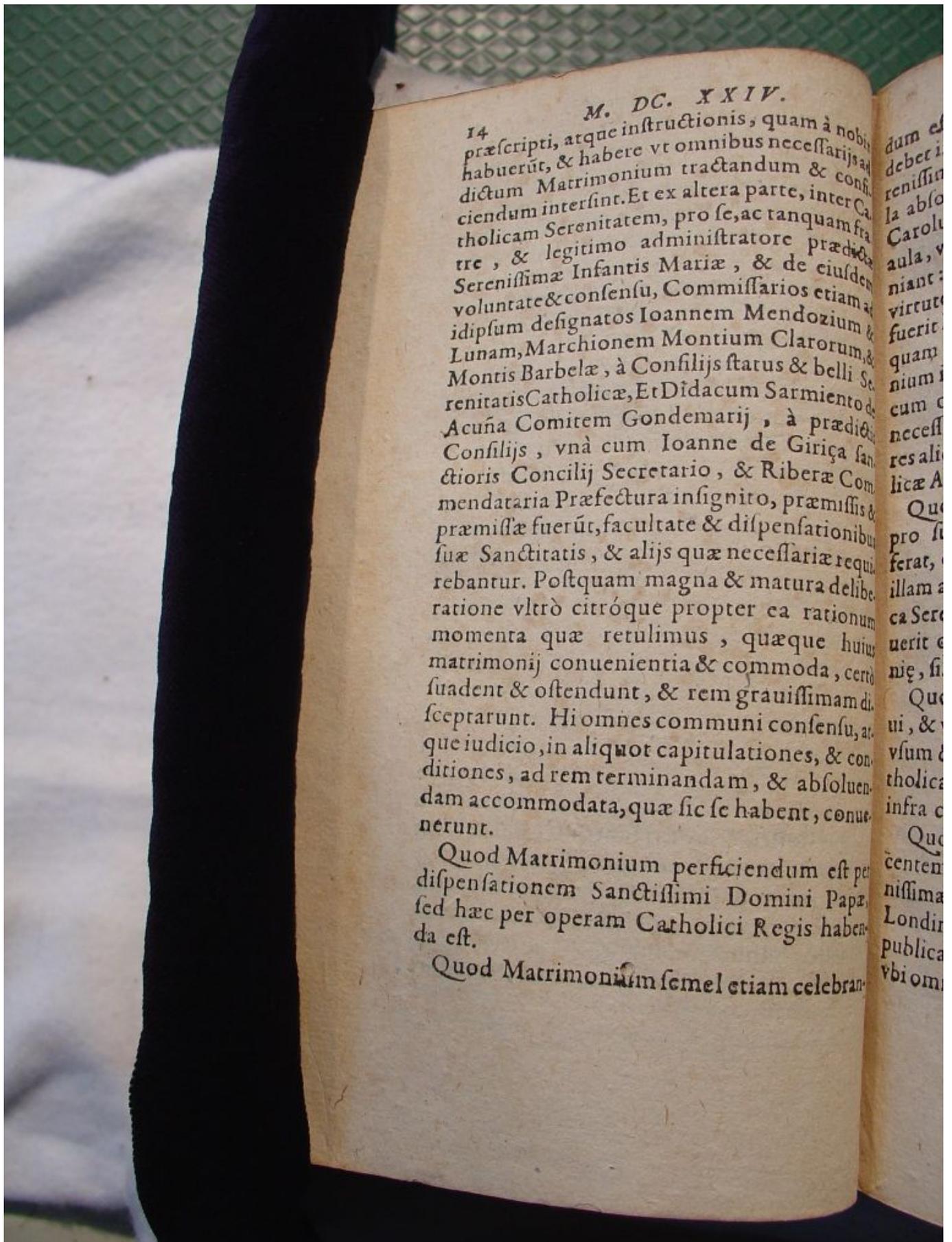
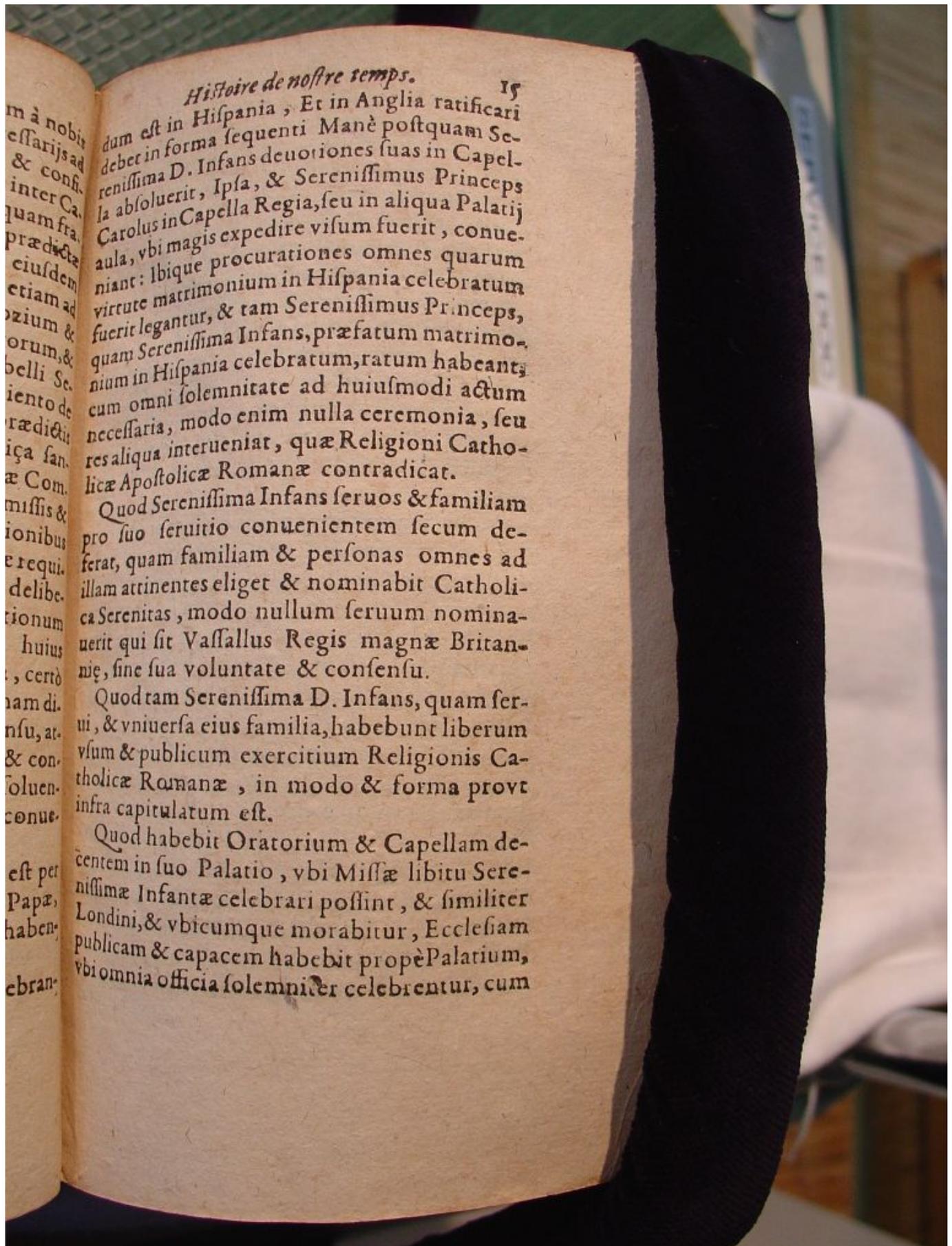

1624_014.jpg

1624_015.jpg

Histoire de nostre temps.

15

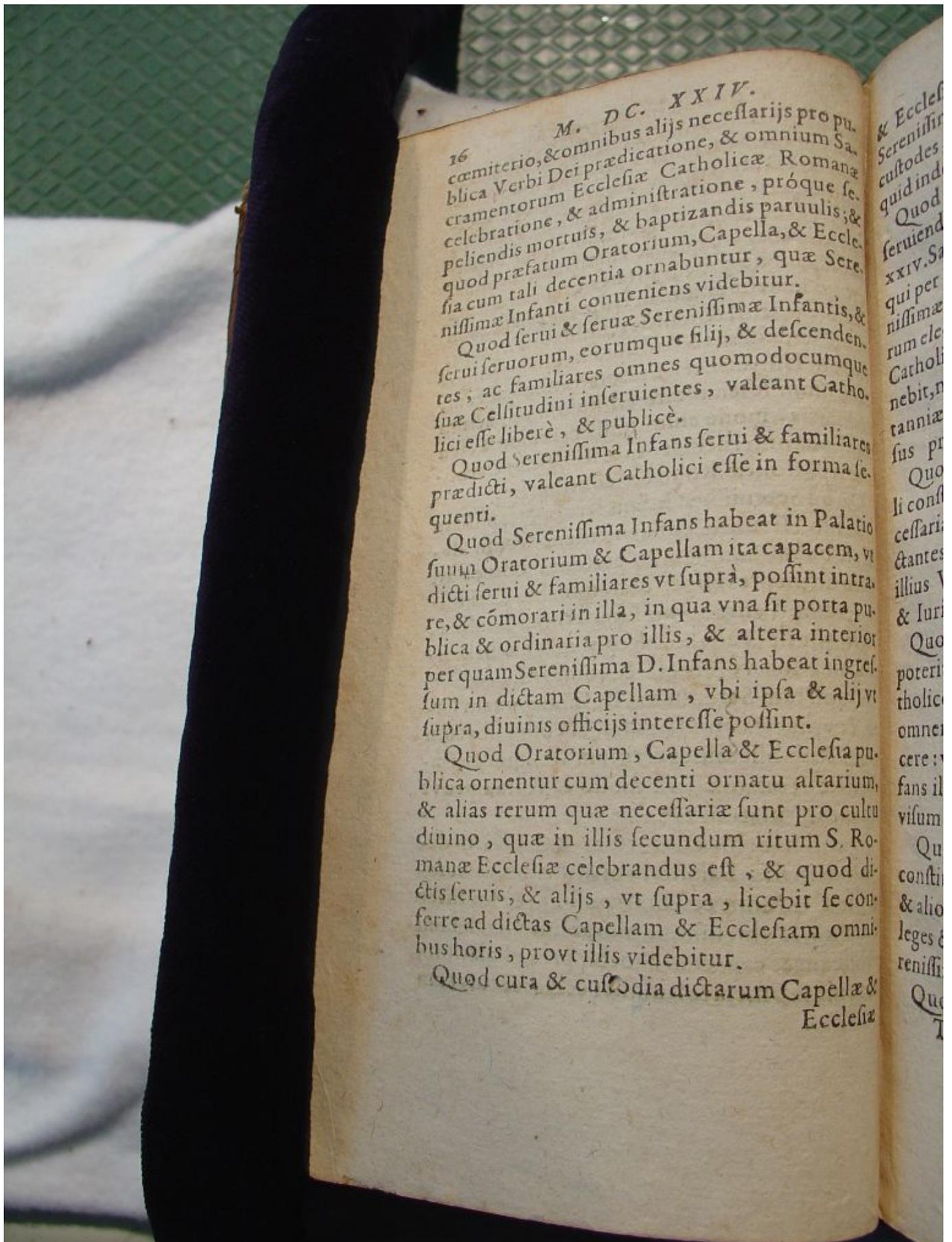
Et in Anglia ratificari
 dum est in Hispania, & debet in forma sequenti Manè postquam Se-
 renissima D. Infans deuotiones suas in Capel-
 la absoluerit, Ipsa, & Serenissimus Princeps
 Carolus in Capella Regia, seu in aliqua Palatij
 aula, vbi magis expedire visum fuerit, conue-
 niant: Ibiq; procuraciones omnes quarum
 virtute matrimonium in Hispania celebratum
 fuerit legantur, & tam Serenissimus Princeps,
 quam Serenissima Infans, præfatum matrimo-
 nium in Hispania celebratum, ratum habeant,
 cum omni solemnitate ad huiusmodi actum
 necessaria, modo enim nulla ceremonia, seu
 res aliqua interueniat, quæ Religioni Catho-
 licæ Apostolicæ Romanæ contradicat.

Quod Serenissima Infans seruos & familiam
 pro suo seruitio conuenientem secum de-
 ferat, quam familiam & personas omnes ad
 illam attinentes eliget & nominabit Catholi-
 ca Serenitas, modo nullum seruum nomina-
 uerit qui sit Vassallus Regis magnæ Britan-
 niæ, sine sua voluntate & consensu.

Quod tam Serenissima D. Infans, quam ser-
 ui, & vniuersa eius familia, habebunt liberum
 vsum & publicum exercitium Religionis Ca-
 tholicæ Romanæ, in modo & forma prout
 infra capitulatum est.

Quod habeat Oratorium & Capellam de-
 centem in suo Palatio, vbi Missæ libitu Sere-
 nissimæ Infantæ celebrari possint, & similiter
 Londini, & vbi cumque morabitur, Ecclesiam
 publicam & capaceam habeat propè Palatium,
 vbi omnia officia solemniter celebrentur, cum

1624_016.jpg

16 M. DC. XXIV.
cæmiterio, & omnibus alijs necessarijs pro pu-
blica Verbi Dei prædicatione, & omnium Sa-
cramentorum Ecclesiæ Catholicæ Romanæ
celebratione, & administratione, proque se-
peliendis mortuis, & baptizandis paruulis; &
quod præfatum Oratorium, Capella, & Eccle-
sia cum tali decentia ornabuntur, quæ Sere-
nissimæ Infanti conueniens videbitur.

Quod serui & seruæ Serenissimæ Infantis, &
serui seruorum, eorumque filij, & descendentes,
ac familiares omnes quomodocumque
suae Celsitudini inseruientes, valeant Catho-
lici esse liberè, & publicè.

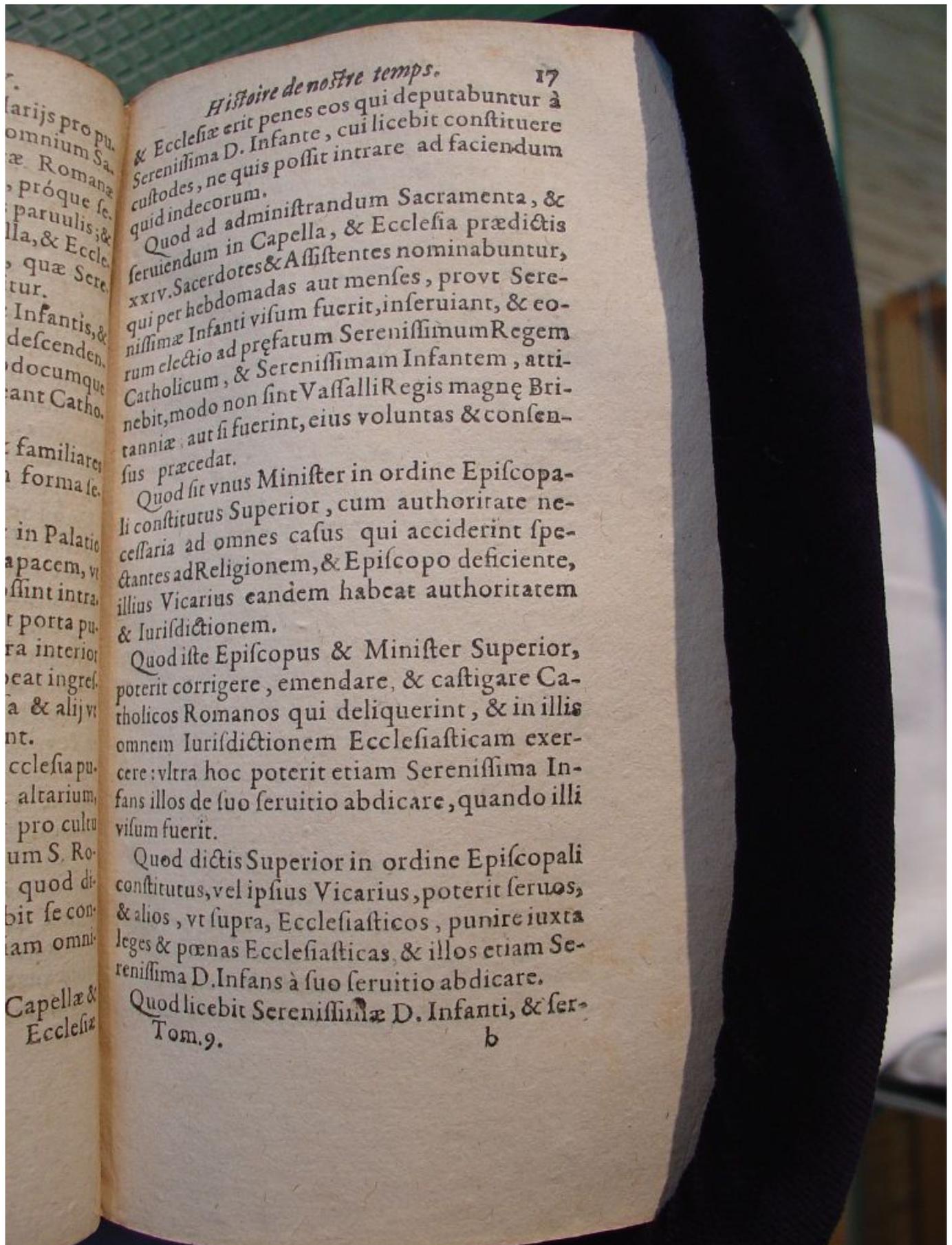
Quod Serenissima Infans serui & familiares
prædicti, valeant Catholici esse in forma se-
quenti.

Quod Serenissima Infans habeat in Palatio
suum Oratorium & Capellam ita capacem, vt
dicti serui & familiares vt supra, possint intra-
re, & cômorari in illa, in qua vna sit porta pu-
blica & ordinaria pro illis, & altera interior
per quam Serenissima D. Infans habeat ingres-
sum in dictam Capellam, vbi ipsa & alij vt
supra, diuinis officijs interesse possint.

Quod Oratorium, Capella & Ecclesia pu-
blica ornentur cum decenti ornatu altarium,
& alias rerum quæ necessariæ sunt pro cultu
diuino, quæ in illis secundum ritum S. Ro-
manæ Ecclesiæ celebrandus est, & quod di-
ctis seruis, & alijs, vt supra, licebit se con-
ferre ad dictas Capellam & Ecclesiam omni-
bus horis, prout illis videbitur.

Quod cura & custodia dictarum Capellæ &
Ecclesiæ

1624_017.jpg

Histoire de nostre temps.

17

& Ecclesie erit penes eos qui deputabuntur à Serenissima D. Infante, cui licebit constituere custodes, ne quis possit intrare ad faciendum quid indecorum.

Quod ad administrandum Sacramenta, & seruiendum in Capella, & Ecclesia prædictis xxiv. Sacerdotes & Assistentes nominabuntur, qui per hebdomadas aut menses, prout Serenissima Infanti visum fuerit, inseruiant, & eorum electio ad præfatum Serenissimum Regem Catholicum, & Serenissimam Infantem, attrinabit, modo non sint Vassalli Regis magnæ Britannia: aut si fuerint, eius voluntas & consensus præcedat.

Quod sit vnus Minister in ordine Episcopali constitutus Superior, cum authoritate necessaria ad omnes casus qui acciderint spectantes ad Religionem, & Episcopo deficiente, illius Vicarius eandem habeat authoritatem & Iurisdictionem.

Quod iste Episcopus & Minister Superior, poterit corrigere, emendare, & castigare Catholicos Romanos qui deliquerint, & in illis omnem Iurisdictionem Ecclesiasticam exercere: ultra hoc poterit etiam Serenissima Infans illos de suo seruitio abdicare, quando illi visum fuerit.

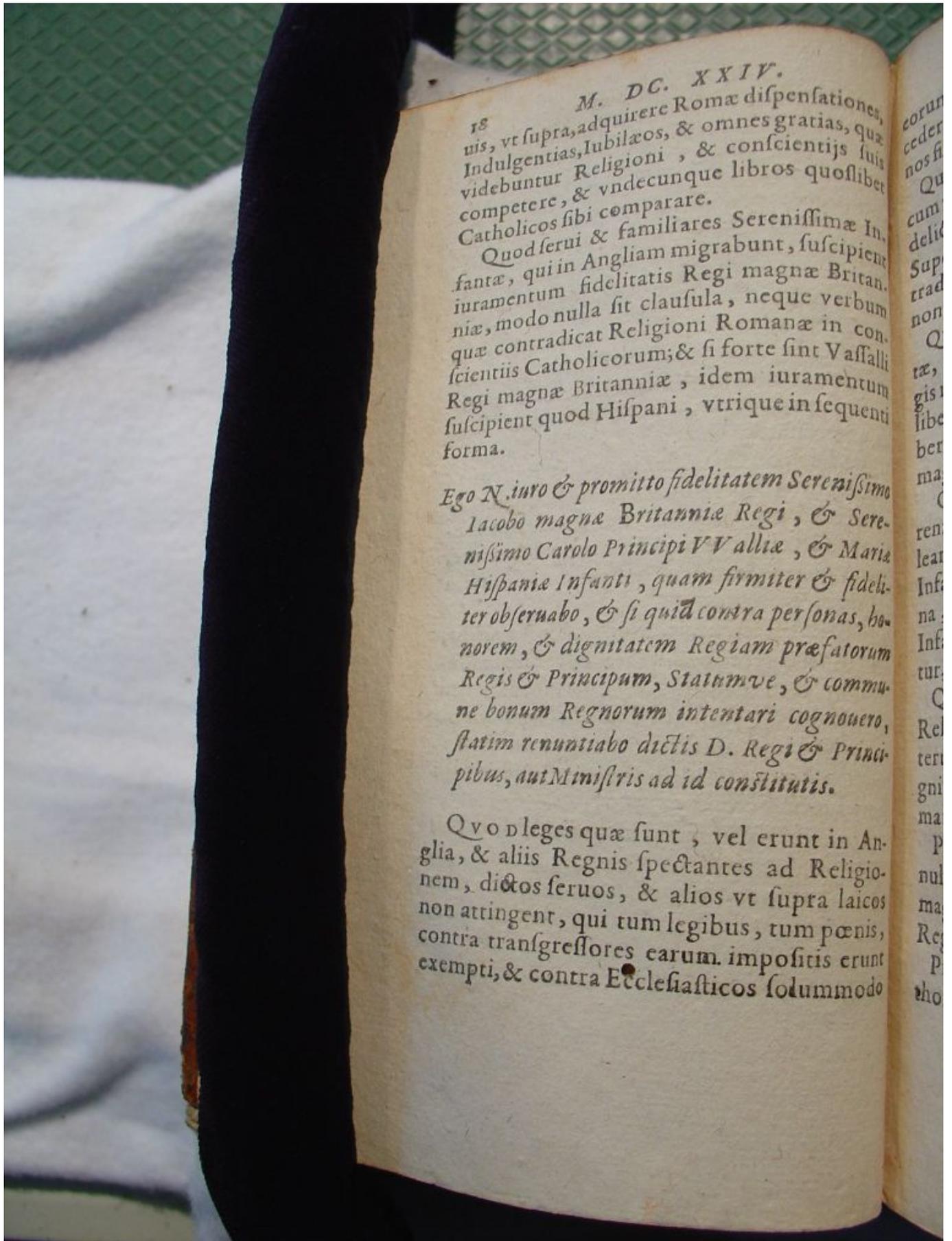
Quod dictis Superior in ordine Episcopali constitutus, vel ipsius Vicarius, poterit seruos, & alios, vt supra, Ecclesiasticos, punire iuxta leges & pœnas Ecclesiasticas, & illos etiam Serenissima D. Infans à suo seruitio abdicare.

Quod licebit Serenissimæ D. Infanti, & ser-

Tom. 9.

b

1624_018.jpg

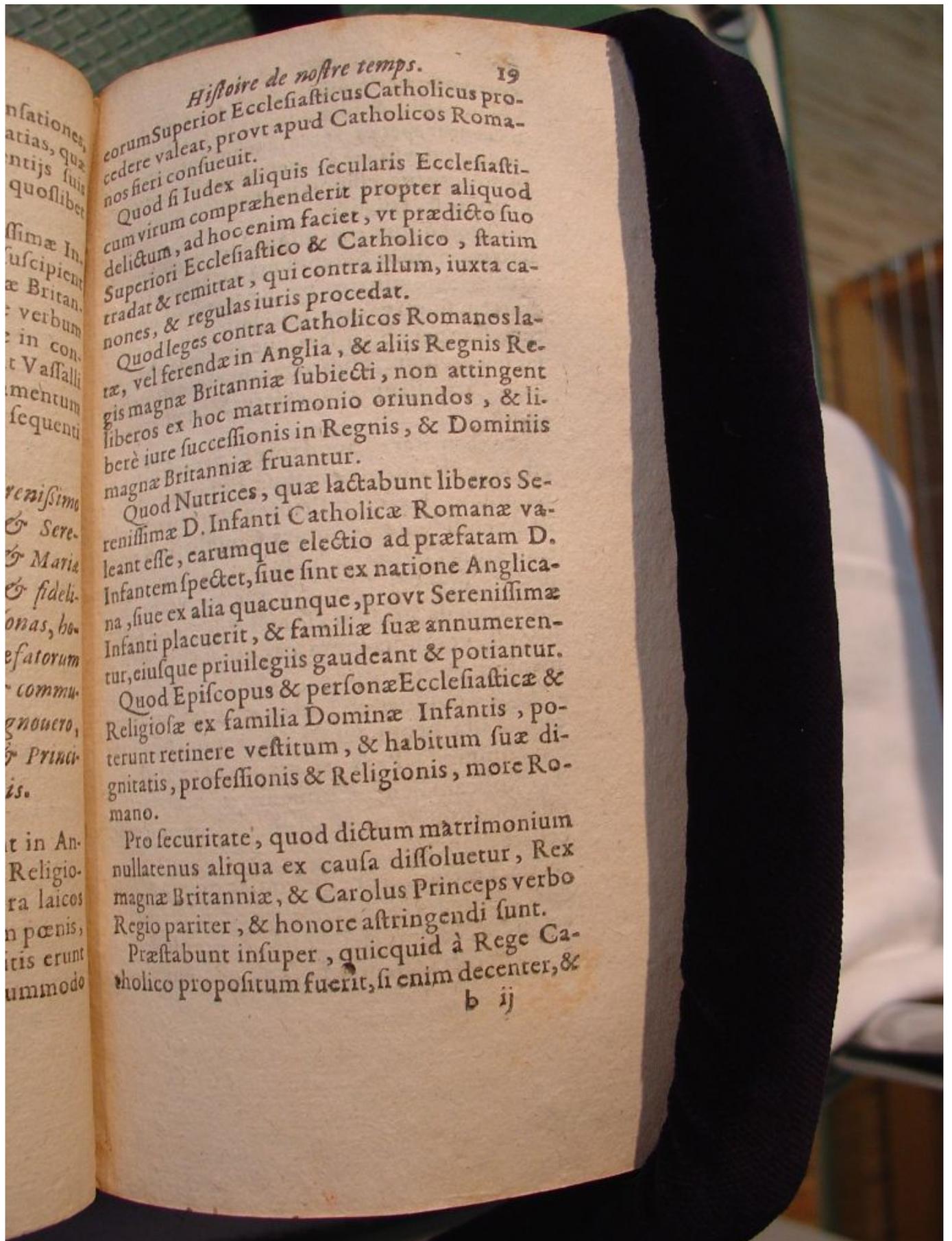
18 M. DC. XXIV.
uis, vt supra, adquirere Romæ dispensationes,
Indulgentias, Iubilæos, & omnes gratias, quæ
videbuntur Religioni, & conscientijs suis
competere, & vndecunque libros quoslibet
Catholicos sibi comparare.

Quod serui & familiares Serenissimæ In-
fantæ, qui in Angliam migrabunt, suscipient
iuramentum fidelitatis Regi magnæ Britan-
niæ, modo nulla sit clausula, neque verbum
quæ contradicat Religioni Romanæ in con-
scientijs Catholicorum; & si forte sint Vassalli
Regi magnæ Britannia, idem iuramentum
suscipient quod Hispani, vtrique in sequenti
forma.

Ego N. iuro & promitto fidelitatem Serenissimo
Iacobo magnæ Britannia Regi, & Sere-
nissimo Carolo Principi Vallia, & Maria
Hispania Infanti, quam firmiter & fide-
liter observabo, & si quid contra personas, ho-
norem, & dignitatem Regiam præfatorum
Regis & Principum, Statumve, & commu-
ne bonum Regnorum intentari cognouero,
statim renuntiabo dictis D. Regi & Princi-
pibus, aut Ministris ad id constitutis.

Quod leges quæ sunt, vel erunt in An-
glia, & aliis Regnis spectantes ad Religio-
nem, dictos seruos, & alios vt supra laicos
non attingent, qui tum legibus, tum pœnis,
contra transgressores earum. impositis erunt
exempti, & contra Ecclesiasticos solummodo

1624_019.jpg

Histoire de nostre temps. 19

corum Superior Ecclesiasticus Catholicus pro-
cedere valeat, prout apud Catholicos Roma-
nos fieri consuevit.

Quod si Iudex aliquis secularis Ecclesiasti-
cum virum compræhenderit propter aliquod
delictum, ad hoc enim faciet, vt prædicto suo
Superiori Ecclesiastico & Catholico, statim
tradat & remittat, qui contra illum, iuxta ca-
nones, & regulas iuris procedat.

Quod leges contra Catholicos Romanos la-
tæ, vel ferendæ in Anglia, & alijs Regnis Re-
gis magnæ Britannia subiecti, non attingent
liberos ex hoc matrimonio oriundos, & li-
berè iure successionis in Regnis, & Dominijs
magnæ Britannia fruantur.

Quod Nutrices, quæ lactabunt liberos Se-
renissimæ D. Infanti Catholicæ Romanæ va-
leant esse, earumque electio ad præfatam D.
Infantem spectet, siue sint ex natione Anglica-
na, siue ex alia quacunque, prout Serenissimæ
Infanti placuerit, & familiæ suæ annumeren-
tur, cuiusque priuilegijs gaudeant & potiantur.

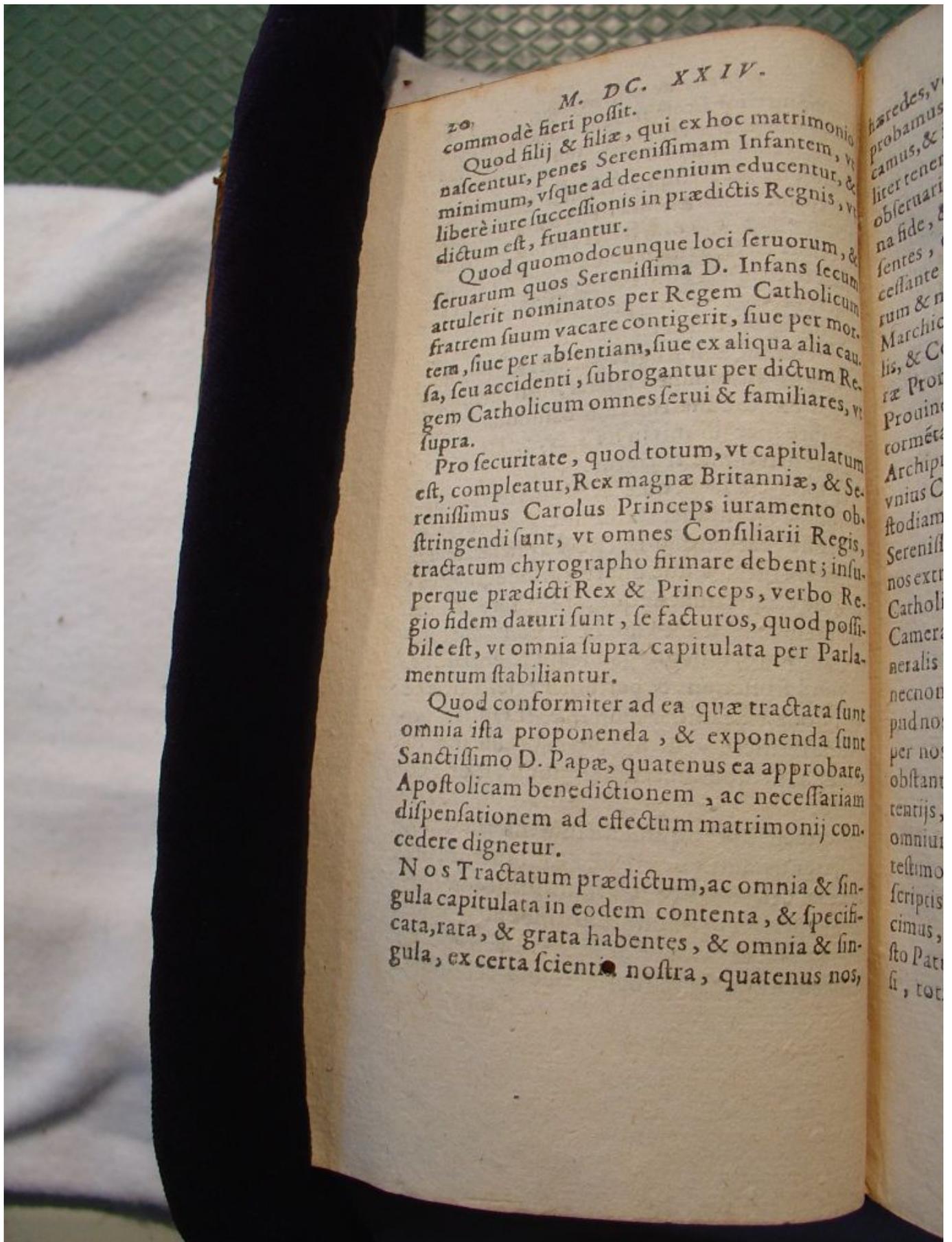
Quod Episcopus & personæ Ecclesiasticæ &
Religiôsæ ex familia Dominæ Infantis, po-
terunt retinere vestitum, & habitum suæ di-
gnitatis, professionis & Religionis, more Ro-
mano.

Pro securitate, quod dictum matrimonium
nullatenus aliqua ex causa dissoluetur, Rex
magnæ Britannia, & Carolus Princeps verbo
Regio pariter, & honore astringendi sunt.

Præstabunt insuper, quicquid à Rege Ca-
tholico propositum fuerit, si enim decenter, &

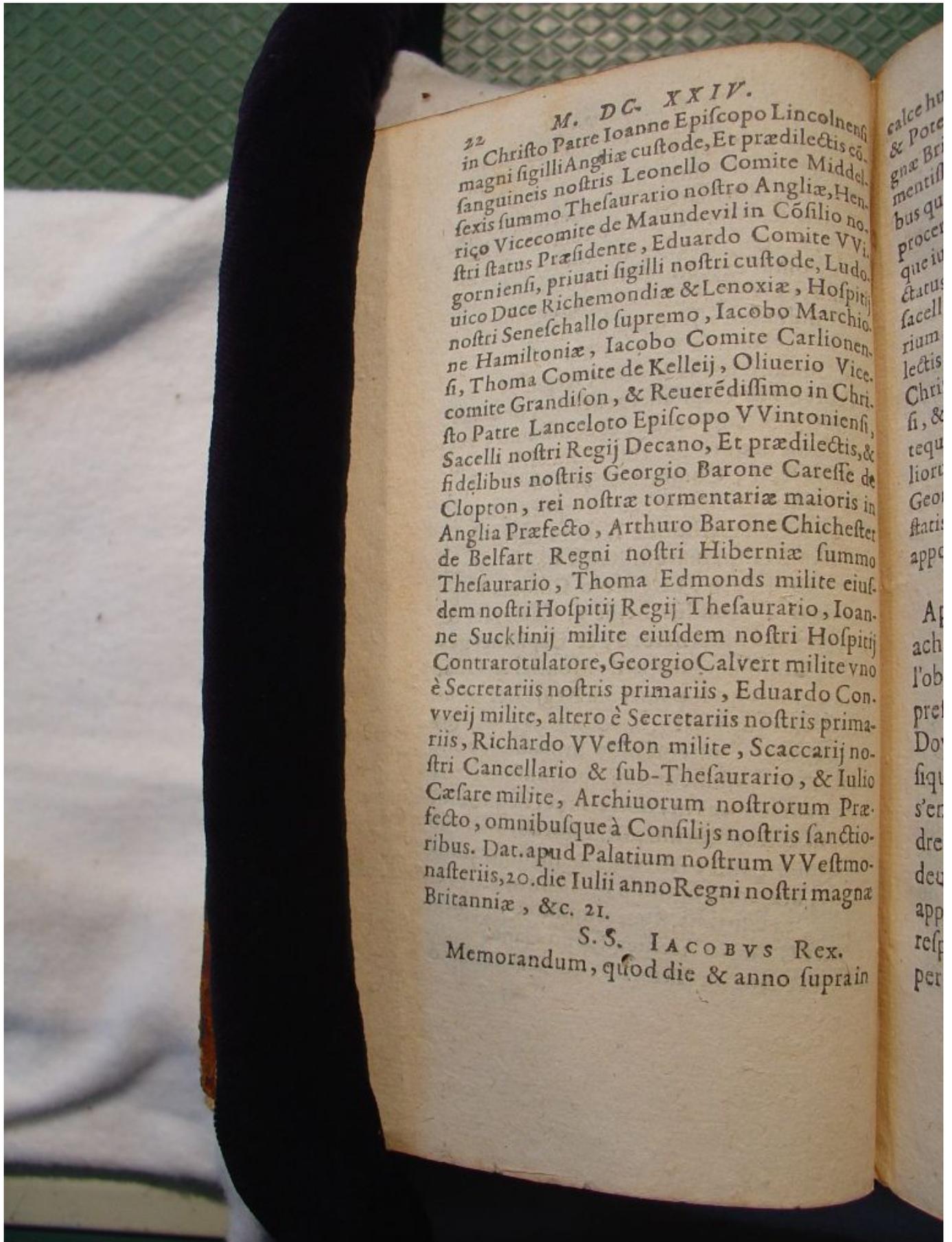
b ij

1624_020.jpg

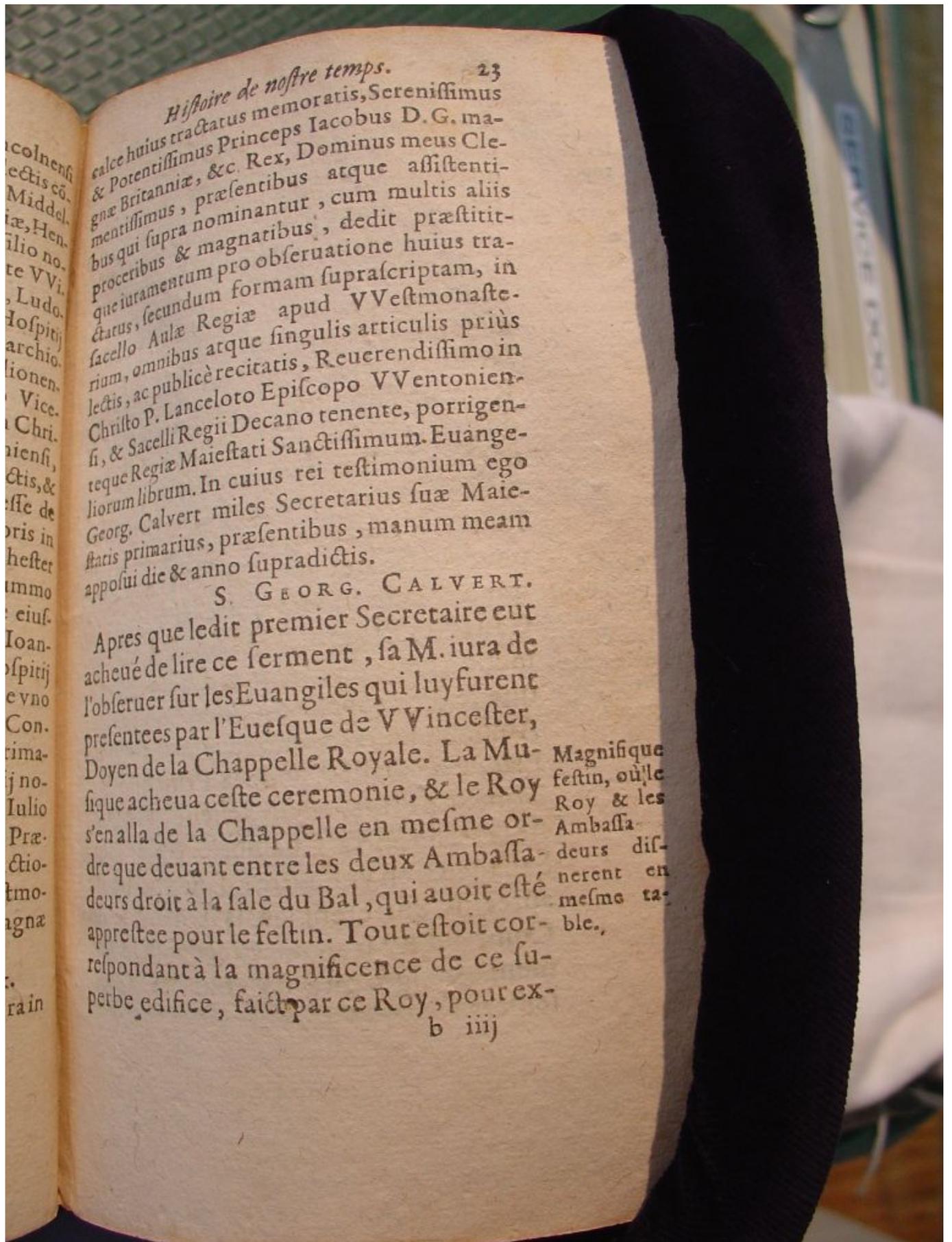

1624_022.jpg

1624_023.jpg

Histoire de nostre temps. 23

calce huius tractatus memoratis, Serenissimus
& Potentissimus Princeps Iacobus D. G. ma-
gnæ Britannæ, &c. Rex, Dominus meus Cle-
mentissimus, præsentibus atque assistenti-
bus qui supra nominantur, cum multis aliis
proceribus & magnatibus, dedit præstitit-
que iuramentum pro obseruatione huius tra-
ctatus, secundum formam superscriptam, in
sacello Aulae Regiæ apud VVestmonaste-
rium, omnibus atque singulis articulis prius
lectis, ac publicè recitatis, Reuerendissimo in
Christo P. Lanceloto Episcopo VVentonien-
si, & Sacelli Regii Decano tenente, porrigen-
teque Regiæ Maiestati Sanctissimum. Euange-
liorum librum. In cuius rei testimonium ego
Georg. Calvert miles Secretarius suæ Maie-
statis primarius, præsentibus, manum meam
apposui die & anno supradictis.

S. GEORG. CALVERT.

Après que ledit premier Secretaire eut
acheué de lire ce serment, sa M. iura de
l'observer sur les Euangiles qui luy furent
presentees par l'Euesque de VVincester,
Doyen de la Chappelle Royale. La Mu-
sique acheua ceste ceremonie, & le Roy
s'en alla de la Chappelle en mesme or-
dre que deuant entre les deux Ambassa-
deurs droit à la sale du Bal, qui auoit esté
apprestee pour le festin. Tout estoit cor-
respondant à la magnificence de ce su-
perbe edifice, fait par ce Roy, pour ex-

Magnifique
festin, où le
Roy & les
Ambassa-
deurs dis-
nerent en
mesme ta-
ble.

b iiij

Image issue du site mercurefrancois.ehess.fr - Cliché (c) Cécile Soudan